

Oponentský posudok odbornej a pedagogickej spôsobilosti

doc. RNDr. Františka Križana, PhD.

v súvislosti so začatím konania na jeho vymenovanie za profesora v odbore
inauguračného konania „**Geografia**“

Oponentský posudok na doc. RNDr. Františka Križana, PhD. byl vypracován na základě souboru materiálů obdrženého 16. 10. 2023, který obsahoval:

- Profesní životopis uchazeče
- Přehled pedagogické činnosti uchazeče
- Seznam publikovaných prací uchazeče
- Seznam dalších výkonů (granty, konference)
- Seznam prokázaných ohlasů na vědeckou práci uchazeče
- Charakteristiku nejdůležitějších vědeckých výsledků
- Doklady o vlastní vědecké škole

Společně s těmito materiály byl předložen také soubor 9 nejvýznamnějších vědeckých prací uchazeče.

Uchazeč předložil v souvislosti se zahájením jmenovacího řízení profesorem v oboru „Geografia“ všechny potřebné materiály k posouzení jeho odborné a pedagogické způsobilosti.

Mám tu obrovskou čest a potěšení znát docenta Križana již mnoho let díky řadě odborných konferencí a seminářů, kterých jsme se oba zúčastnili, ale také díky velmi dobře nastartované vědecké spolupráci v oboru studia geografie maloobchodu a spotřeby a později také městského zahradničení. Mohu tedy velmi dobře posoudit jeho odborný přehled, vědecké výsledky, pedagogické a organizační schopnosti, a v neposlední řadě především důležité lidské vlastnosti nejen z předložených jmenovacích materiálů, ale i z vlastní velmi dobré osobní zkušenosti.

Pedagogické působení uchazeče na vysoké škole

Svoji pedagogickou činnost zahájil doc. RNDr. František Križan, Ph.D. v roce 2008, přičemž ale na pedagogické činnosti se podílel již jako doktorand. V současnosti přednáší v bakalářském, magisterském i doktorandském stupni studia povinné, ale i povinně volitelné a výběrové předměty. V bakalářském stupni se podílí na výuce sedmi povinných předmětů, jednoho povinně volitelného a dvou výběrových, přičemž předmět *Zber a primárne spracovanie geografických informácií* zajišťuje sám. V magisterském stupni participuje na čtyřech povinných, třech povinně volitelných a třech výběrových - z nichž velmi unikátní a do praxe orientovaný je zejména předmět *Geomarketing*, zatímco pro výchovu budoucích mladých vědců je cenný předmět *Regionálna veda a vedecká publikácia 1 a 2*. V doktorandském stupni pak zajišťuje část výuky předmětu *Metódy výskumu v regionálnej geografii* a dalších tří výběrových předmětů. Docent Križan se také aktivně podílí na koncepci a vedení studijních programů a je hlavní osobou pro programy *Geografia, rozvoj regiónov a*

európska integrácia (I. a II. stupeň) a *Regionálna geografia* (III. stupeň). Od roku 2022 se podílí také na habilitačních a jmenovacích řízeních v oboru Geografie na Prif UK.

Zcela bezprecedentní je jeho výčet vedených bakalářských (29), diplomových (36 + 2 rozšiřující studium) a rigorózních (3) prací. K úspěšnému zakončení doktorského studia a obhajobě dizertační práce pak dovedl 3 studenty.

Dílčí shrnutí: Doc. RNDr. František Križan, PhD. výsledky svého pedagogického působení jednoznačně prokazuje, že je výjimečným vysokoškolským pedagogem a mentorem, odpovídajícím kvalitám univerzitního profesora.

Vědecká tvorba uchazeče, včetně vytvoření vlastní vědecké školy

Výzkumný zájem doc. Križana se soustředí především na oblast geografie maloobchodu a geografie spotřeby, kde celkem publikoval 182 vědeckých prací, a to včetně 11 prací v kategorii publikací v zahraničních časopisech registrovaných v databázi WoS či Scopus. Od oblasti geografie maloobchodu a jeho transformace na Slovensku od 90. let 20. století, kde analyzoval městský i venkovský maloobchod, přešel k problematice potravinových pouští a dostupnosti maloobchodu. V této doméně se zajisté jednalo o zcela originální a průkopnické práce v rámci slovenské geografie a rozpracování velmi zajímavé metodiky, která byla později využita i pro další oblasti a kladně přijata decizní sférou pro plánovací praxi.

Další oblasti výzkumu doc. Križana je také nákupní chování spotřebitelů, přičemž jeho vědecké práce v této oblasti mají značně interdisciplinární charakteristiku s přesahem do oblasti sociologie a ekonomie. Zde oceňuji zejména pozornost věnovanou specifickým skupinám spotřebitelů, jako jsou např. důchodci a zejména náctiletí. V neposlední řadě se v rámci této oblasti začal doc. Križan vědecky soustředit také na alternativní potravinové sítě a udržitelnou spotřebu, či zcela nové koncepty - jako je např. potravinový nacionalismus.

Posledním okruhem vědecké práce uchazeče, který bych chtěla zmínit ve svém posudku, je zpracování a využití nekonvenčních dat v geografickém výzkumu. Zde se doc. Križan zasloužil o rozšíření povědomí o možnostech získávání a využití dat z globálních polohových systémů a na lokalizační data z mobilní sítě (data od mobilních operátorů). Společně se svými kolegy a studenty odhalili potenciál těchto dat pro prostorové analýzy a geografický výzkum obecně, ale také kriticky zhodnotili etické otázky vyplývající z využití těchto dat a ochrany uživatelů.

V této linii vznikla i vlastní vědecká škola doc. Križana doložená úspěšnou obhajobou a pokračující kariérou v oboru u jeho tří dokončených doktorandů - Dr. Bilkové, Dr. Barlíka a Dr. Hencelové.

Odborné předpoklady uchazeče dokládá také seznam v současnosti vedených a ukončených grantů, seznam zvaných přednášek, zkušenosti s organizací vědeckých konferencí a členství ve vědeckých organizacích a redakčních radách či bohatá recenzní činnost pro domácí i zahraniční odborné časopisy.

Dílčí shrnutí: Doc. RNDr. František Križan, PhD. je vyzrálou vědeckou osobností respektovanou ve slovenském i mezinárodním prostředí. Jeho vědecké výstupy několikanásobně převyšují požadované minimální hodnoty pro získání titulu profesor na Univerzitě Komenského v Bratislavě.

Propojení vědecko-výzkumné činnosti s praxí

Jak již bylo zmíněno, mnoho z vědeckých výstupů doc. Križana a jeho kolektivu si našlo cestu do plánovací a rozhodovací praxe. Jedná se například o:

- návrh vhodné lokalizace maloobchodních provozů pro potřeby plánovací praxe;
- zavedení termínu "potravinová poušť" do legislativy (ZMOS, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR);
- spolupráci se Združením miest a obcí Slovenska na identifikaci potravinových pouští v populačně malých venkovských obcích a hledání možných řešení;
- připomínkování řady dokumentů na úrovni samosprávy, ministerstev a Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie;
- analýzu počtu zahraničních návštěvníků Slovenska na základě dat mobilních operátorů pro Ministerstvo dopravy SR;
- studii uskutečnitelnosti pro mobilní data v urbánní geografii pro Magistrát hlavního města SR Bratislavy atd.

Solidní aplikovaný charakter vědecké práce doc. Križana a jeho kolektivu dokazuje také publikace v časopise Applied Geography a recenzní činnost uchazeče pro tento časopis, ale také schopnost zpětného převedení poznatků z aplikace zpět do výuky - založení a práce na koncepci předmětů s aplikovaným charakterem - např. Geografia maloobchodu a spotreby; Geomarketing; Nové trendy v geografii; Regional studies apod.

Dílčí shrnutí: Doc. RNDr. František Križan, PhD. a jeho tým jsou velmi úspěšní také v uvádění výsledků své vědecké práce do praxe a využití znalostí z praxe pro výuku kvalitních odborníků. Svědčí o tom několik úspěšných projektů spolupráci s plánovacími a rozhodovacími orgány na slovensku, stejně jako inovace ve výuce a výukových programech na Prif UK.

Celkový profil uchazeče v kontextu získání titulu vysokoškolského profesora

Na základě předložených dokumentů a na základě vlastní osobní a odborné zkušenosti konstatuji, že doc. RNDr. František Križan, PhD. je významnou vědeckou osobností (nejen) slovenské geografie. Splňuje, a ve všech ohledech i převyšuje, kritéria na jmenování profesorem na Univerzitě Komenského v Bratislavě. Jeho jedinečný pedagogický talent se zrcadlí v množství vedených studentů a úspěšně nastartované kariéře jeho doktorandů. Jeho publikační činnost odráží schopnost rychle reagovat na trendy geografického výzkumu ve světě a jeho kompetence využívat výsledky své práce v praxi je doložena četnou spoluprací s veřejnými institucemi na všech úrovních.

Na základě výše uvedených skutečností doporučuji po úspěšném inauguračním řízení jmenování doc. RNDr. Františka Križana, PhD. profesorem v oboru Geografia.

31. 10. 2023 v Praze

doc. RNDr. Bc. Jana Šifta, Ph.D.

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova